

Jämsän kansalaissotalaulu

Laulu: Sira Moksi, Oulu

Kitara: Pertti Hasala, Jämsä

Sanat: Raimo Toivonen, Jämsä

Sävel: Rafu Ramstedt: *Rosvo Roope*

Asiasisältö: Jukka Rislakki: *Kauhun aika*

Laulun tapahtumat ovat tosipohjaisia

*Tahdotteko kuunnella, mä voinen kertoa
surullisen tarinan, jonk' ei oo vertoa,
laulun Jämsän lahtareista, punikeistakin,
papeista ja vielä jopa pakanoistakin.*

*Saaren Jallu, Harri Palmroth, Armas Raitio,
Tahvanainen, Rummin Jussi, Arttur Arvio,
Rönholmi ja Sippola ja Iso-Lukkari,
Papit Hovilainen, Kaarlo Ristikankare*

*tappaa kirkon eteisessä, luona tapulin,
hautuumaalla, pusikossa, Saaren riihellä
isät, äidit, veljet, siskot, pojat, tyttäret,
miehet, vaimot, isoisät, sulhot, morsiot.*

*Tappaa - vihat kesään jatkaa - kotinurkilla,
punikkeja melkein sata yöllä, päivällä,
kuopataan jos ehditään tai pannaan alle jään,
aatteellista puhdistusta tapot ylipään.*

*Jallu tekee kumppaneineen työtä likaista,
pomot Harrit tahollansa työtä puhdasta.
Moraaliltaan kumpikin työ yhdenvertaista,
tappamista, rosvoomista, vaino-amista.*

*Lahtareista melkein kaikki uskoo Jumalaan,
Jeesuksehen, kristuksehen niin kuin humalaan.
Punikeista melkein kaikki pakanoita on,
jumalaa ei uskontoa, taivas luonnoton.*

*Pappi Hovilainen siunaa ruumiit aamuisin,
yksinänsä hautuumaalla, kertoo ainakin,
pakanatkin siunaa silloin ohimennen vaan,
sillälaila heidät vielä kerran halventaa.*

*Pappi Hovilaisen kirkonkirjamerkinnöin
punaisia pettureita ammuttu on öin,
kotoansa noudettuja karkulaisia,
huoruuteen ja äpäryyteen taipuvaisia.*

*Aleksanter Mäkinen on haudankaivaja,
rumihia kuljettaapi Raato-Vaapia,
Sielu-Vertti renkipoika vaivastalossa,
verilammikoita siivoo piiat kirkossa.*

*Liha-Kalle Sovijärvi Korpilahdella,
kirkkoherra I K ällä, valtiopäivillä,
punikki jos kiinni saadaan, lihoiks laitetaan,
kirkkoon eivät menneet kaikki uskovaisetkaan.*

*Opettaja Isomäki Kaarlo, porvari,
Sylvin kansa seurusteli, tosimeininki.
Aarne Haarla kauppias ja suuri lahtari,
Sylvineidon suosiota hänkin tavoitti.*

*Kaarlo hyvä opettaja, vaikka uskova,
vangittihin, kytkettihin, vietiin Kokkolaan,
russakoita syötiin sekä rotan raatoja,
luteita ja täitä oli koko armeija.*

*Kaarloa ja toveria August Lainetta
mäkeen vietiin Kokkolassa ilman mainetta,
Kaarlo otti jalat alle metsään karkasi,
Pohjanlahden rannikolla kesän piileksi.*

*Luodit meni ohi Kaarlon henki pelastui,
vitut meni ohi Kaarlo poikamieheks jäi,
valtiorikos-oikeudessa syyte hylättiin,
tuomariksi Kaarlo luki itse myöhemmin.*

*Saaren Jallun luokse menee Iida Manninen,
kysyy missä ukko kulta, lasten isä on.
Jallu vastaa: Viety eilen Seinäjoelle,
Pohjanmaalle, tasangolle, taivaanrannalle.*

*Iida suuntaa sitten Jämsän hautuumaalle päin,
tuttu käsi maassa makaa, tervehtii se näin.
Jallu ollut asialla umpikännissä,
Seinäjoki lähempänä, kirkon ääressä.*

*Jallun luokse Iida menee vielä uudelleen,
Lahtaräijä jumalauta, piru, perkele,
miehen tapoit, salat julki huudan kaikille,
jollet tapa minuakin tälle paikalle.*

*Jussi tappaa Hugo sekä Linda Hartenin.
Täysiorpo Kaarlo vasta alta kymmenen
hankkii haulikonkin kaksitoistapiippuisen,
sillä uhkaa lahtareita koko Euroopan.*

*Kaarlo hankkii naimaluvan rippikoulussa,
Kaarlo työmies perheellinen Lahden suunnassa,
talvisodan henki sitten joskus voimassa,
Kaarlolla on hakaristi muistolaatassa.*

*Längelmäen kirkkoherra Iisak Virtanen,
pistimellä rinnan läpi iskee punainen.
taivaan iloon oikopäätä pääsee pappismies,
jämsäläiset tappotyössä mukana ken ties.*

*Vielä kerran lauletaan ja vielä soitetaan,
parempi näin myöhässä, kuin enää milloinkaan,
vielä kerran valitellaan, mieliin nostetaan,
vielä kerran murehditaan, anteeks pyydetään.*

*Anteheksi anteheksi pyytää porvari,
anteheksi työmies pyytää, pyytää pakana,
anteheksi pappi pyytää muitten mukana,
anteheksi anteheksi muitten mukana.*

*Anteheksi anteheksi saapi lahtari,
anteheksi punikki saa, saapi pakana,
anteheksi pappi saapi muitten mukana,
anteheksi anteheksi muitten mukana.*

*Porvareita tarvitaan ja työläisiä viel,
pakanoita varmaankin ja pappejakin lie.
Vielä nousee aurinko ja vielä nousee kuu,
murheet muistot vähitellen joskus unhoittuu.*

Jämsän kansalaissotalaulun henkilöt

Arvio Artturi. Kauppias. Suojeluskunnan esikunnan varajäsen.
 From Johannes. Maatyöläinen. Luokkaloikkari. Etsivä rakuuna.
 Grönholm Jarl. Kartanon omistaja. Suojeluskunnan esikunnan puheenjohtaja.
 Haarla Aarne. Kauppias. Suojeluskunnan päällikkö.
 Harten Hugo. Koneenkäyttäjä.
 Harten Karl. Lapsi.
 Harten Linda. Koneenkäyttäjän vaimo.
 Heino Fabian. Hevosajuri.
 Hovilainen Johan. Kirkkoherra. Rovasti.
 Iso-Lukkari Tyko. Talollisen poika. Etsivä rakuuna.
 Isomäki Kaarlo. Kansakoulun opettaja. Myöhemmin lakitieteen kandidaatti.
 Laine August. Maalari.
 Manninen Ida. Työmiehen vaimo.
 Mäkinen Aleksander. Haudankaivaja.
 Nyström Sylvi. Kauppiaan tytär.
 Palmroth Harry. Maanviljelijä. Suojeluskunnan aluepäällikkö. Myöhemmin säästöpankin johtaja.
 Raitio Armas. Säästöpankin johtaja. Maanviljelijä. Suojeluskunnan esikunnan puheenjohtaja.
 Ristikankare Kaarlo. Pastori. Myöhemmin kirkkoherra ja rovasti. Suojeluskunnan esikunnan varajäsen.
 Saari Hjalmar. Maanviljelijä. Vanginvartija. Suojeluskunnan esikunnan jäsen.
 Sielu-Vertti. Kunnalliskodin pehtoori. Oikea nimi ei ole tiedossa.
 Sippola Veikko. Rakennusmestari. Etsivä rakuuna.
 Sovijärvi Kaarlo. Kirkkoherra. Suojeluskunnan esikunnan jäsen. Korpilahti, myöhemmin Jämsänkoski
 Tahvanainen Bruno. Kansallisosakepankin johtaja. Suojeluskunnan esikunnan puheenjohtaja.
 Virtanen Iisakki. Kirkkoherra. Längelmäki.